

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianaee, 1661

95 Presbyteris præsente licent hîc præsule nulta.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62953](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62953)

millitatis ac patientia haberemus exemplum. Docuit enim facientes veros legitimos & plene honorari, dum circa filios sacerdotis ipse talis extitit. a. Meminisse autem Diaconi debent, quoniam Apostolos, id est, Episcopos & presbiteros Dominus elegit: Diaconos autem post ascensum Domini in caelos Apostoli sibi constituerunt, Episcopos sui, & ecclesiae ministros. Quod si nos aliquid audere contra Deum possumus, qui Episcopos facit, possumus: & contra nos audere Diaconi, a quibus fiunt.

7 ps. Hoc autem quod de Diaconorum minoritate dicitur, ubi quae firmandum est, nisi cum locum Diaconus habuerit aut proprii Patriarchae, aut sui Metropolitanus.

C. XXVI. ¶ Diaconus sacerdotibus non praesertur, nisi locum Metropolitanus obtineat.

Unde in forma synodorum legitur.

Præcipimus & ne Diaconus (quamvis etiam in dignitate, hoc est, in officio quolibet ecclesiastico sit) ante Presbyterum sedeat: nisi cum locum habuerit proprii Patriarchae, aut Metropolitanus sui pro aliquo capitulo. Tunc enim sicut illius locum tenens honorabitur. Si quis vero praesumpserit hoc tyrannice facere, à proprio gradu repellissimum omnium fiat in ordine suo.

DISTINCTIO XCIV.

¶ Vbi notandum etiam quod summus Patriarcha, vices suas committere solet.

C. I. ¶ Etiam subdiaconus vices suas Apostolica committit ecclesiae. Unde in Gregorius ad Episcopos Sicilia libro primo, epistola prima ait.

Valde d' necessarium esse perspeximus, ut sicut praecessorum nostrorum fuit iudicium, ita uni, eidemque personae omnia committamus, ut ubi nos praesentes esse non possumus, nostra per eum, cui praecipimus, repraesentetur auctoritas. Quamobrem Petro Subdiacono sedis nostrae, intra provinciam Siciliam vices nostras, Deo auxiliante, committimus. Nec enim de ejus actibus dubitare possumus, cui Deo auxiliante totum nostrae ecclesiae noticium patrocinium & commisit.

¶ Gregorius,] Restituta est in scriptis ex Polycarpo. Nam antea legelatur, Symmachus Papa.

2 ps. Legationem vero Apostolica sedis quascunque impeditur, usque ad satisfactionem excommunicatur.

C. II. ¶ Excommunicatur qui legationem sedis Apostolica impedit tenentem.

Unde Alexander Papa I. f. epist. 2. omnibus Episcopis.

Si quis autem legationem impedit, non unius sed multorum profectum avertit. h. Et sicut multis nocet, ita multis arguendus est. & bonorum societate privandus: Et quia Dei causam impedit, & statum conturbat ecclesiae; ideo ab ejus liminibus arceatur. Ab omnibus itaque & talis est cavendus, & non in communionem fidelium, usque ad satisfactionem, recipiendus.

¶ Legationem] In epistola ista, concilio Tridentino, & apud Barthelemy additur, vestram. Ea enim legatio videtur significari, qua Apostolus, & Episcopos pro Christo fungit docuit beatus Paulus 2. Corin. 5. 5.

3 ps. Archidiaconus vero, quatenus ex officio suo clericorum vitam diligenti examinatione debeat inquirere & qua corrigenda videntur, Episcopo munare, nomen dominationem super eos exercere & consensum ab eis exigere prohibetur.

a. Alex. III. b. al. Presbytero. c. Ivo p. 6. c. 122. d. Poth. l. 1. c. 26. e. al. parmenionum. f. Conc. Tribur. c. 9. g. Barthelemy c. 37. h. Alevertii. i. Alarcedus. k. al. quogue.

C. III. ¶ Archidiaconi super Presbyteros jurisdictionem non exercent.

Unde in Carthagenensi concilio, c. 11. legitur.

Distinctum a est, quod in plerisque locis Archidiaconi super Presbyteros Parochianos quandam exercent dominationem, & ab eis censuram exigunt. Quod magis ad tyrannidem, quam ad reformationem pertinet ordinem. Si enim juxta Apostoli & sententiam, Episcopi non debent esse dominantes in clero, sed forma facti gregis ex animo; multo minus facere isti hoc debent, sed contenti sint regularibus disciplinis, & teneant propriam mensuram: & quod ab Episcopis eis injungitur, hoc per Parochias suas exercere debeant, nil per cupiditatem & avaritiam praesumentes.

DISTINCTIO XCV.

¶ Vbi autem sacerdotes supra jubentur Episcopis tanquam subditi obedire, non ita intelligentiam est, quasi non liceat eis, praesentibus Episcopis sacra mysteria celebrare (sicut Episcopali supercilio quidam ab his volebant Presbyteros prohibere:) sed quia Presbyteri Pontificibus tanquam filii parentibus debent obedire. Baptizatos etiam Chrismate eis tanquam conceditur.

C. I. ¶ Vbi Episcopi desunt, baptizatos in frontibus Presbyteri Chrismate tangant.

Unde Gregorius scribit Innocentio Episcopo Carthageno, lib. 3. epist. 16. indist. 12.

Pervenit et quoque ad nos, quosdam scandalizatos fuisse, quod Presbyteros Chrismate tangere in fronte eos, qui baptizati sunt, prohibuimus. Et nos quidem secundum usum veterem ecclesiae nostrae fecimus. Sed si omnino hac de re aliqui contristantur, ubi Episcopi desunt, ut Presbyteri etiam in frontibus baptizatos & Chrismate tangere debeant, concedimus.

Supra Leo Episcopus contra [Quarum Choroepiscopi, &c.]

C. II. ¶ Ultra suum modum Presbyteri tendere non praesumant.

Item Gelasius Papa Episcopis per Lucaniam, &c. epist. 1. c. 2.

Presbyteros ultra suum modum tendere prohibemus, nec Episcopali fastigio debita sibi met audacter assument, non conficiendi Chrismatibus, non configurationis pontificalis adhibenda sibi met arripere facultatem.

Sed istud Gregorius pro scandalis sedando semel concessam legitur. Illud autem Leonis Papa & Gelasii, usum approbante, praevaleuit, nisi forte ubi aliquorum consuetudo hoc admisset, ut in absentia Episcopi, extrema necessitate cogente, ex consensu Gregorii, Presbyteri baptizatos in fronte tangant. Prohibitis vero Leonis & Gelasii in eo casu intelligatur, cum Episcopi praesentes sunt, vel cum non cogit ultima necessitas. Oleo vero sanctificato permittitur eis ungere infirmos. Unde Iacobus f. ait [infirmatur quis in vobis? inducat Presbyteros ecclesiae, qui orent super eum, ungentes eum oleo in nomine Domini, & eratis fidei salvabitur infirmus.]

2 pars. ¶ Sed queritur, an Episcopi liceat eodem oleo ungere infirmos: vel si impotentibus huiusmodi unctio sit concedenda.

C. III. ¶ Oleo sanctificato non prohibetur Episcopus infirmos tangere.

De his vero inscribit Innocentius Papa ad Decentium Eugubinum Episcopum, epist. 1. c. 111.

Illud & superfluum videmus adjectum, ut de Episcopo lambigatur, quod Presbyteris licere non dubium est.

a. Ivo p. 3. c. 124. b. Petrus. c. De consec. dist. 4. presbyteri baptizatos. d. baptizandi. orig. Poly. lib. 3. tit. 10. Mag. 4. sentent. dist. 7. cap. 1. e. baptizando. orig. f. Iac. 5. g. Alcuinus de divinis officiis, pag. 94. Conc. Wormacien. c. 72. Ivo par. 2. c. 71.

Nam idcirco de Presbyteris dictum est quia Episcopi occupationibus aliis impediti ad omnes languidos ire non possunt. Ceterum si Episcopus aut potest, aut dignum ducit aliquem a se visitandum, & benedicere, & tangere christiane, sine cunctatione potest, cuius est ipsum christi consecrare. Nam non i poenitentibus istud infandi non potest, quia genus est sacramenti. Nam quibus reliqua sacramenta negantur, quomodo unum genus putatur posse concedi? His ergo frater charissime omnibus, quae tua dilectio voluit a nobis exponi, prout potuimus, respondere curavimus.

¶ Non poenitentibus] In epistola Innocentii tam impressa, quam manuscripta (licet aliter referatur auctor glossa) in concilio Vormacensi, in quo hoc idem repetitur, apud Alcuinum & Ivonem, & in aliquot Gratiani codicibus legitur sine negatione. Et in glossa (ut est in antiquis exemplaribus) utraque lectio exponitur.

¶ pars. Christina vero a suis Episcopis ad baptismi sanctificationem Presbyteri petunt.

C. IV. ¶ Christina singulis annis a proprio petuntur Episcopi.

Unde in concilio Cartaginensi 4. c. 26. Presbyteri a qui per dioeceses ecclesias regunt, non a quibuslibet Episcopis, sed a suis, nec per juniorem clericum, sed omni anno i aut per seipsum, aut per illum, qui sacramentum tenet, ante Pascha solemniter christina petunt.

¶ Hinc capiti rubrica est praeposita ex aliquot vetustis exemplaribus.

¶ Omni anno] Verba haec non sunt in editionibus conciliorum Colonienfium duobus, & quatuor tomis impressorum, neque infra de consecr. dist. 4. ubi hoc idem, sed ex concilio apud Valentiam, refertur. Verum & in Colonienfibus, ac trium romanorum, & duobus Parisienfibus, duobusq; codicibus Vaticanis habentur. Et in c. litera de consecr. dist. 3. a Feliciano Papa singulis annis novum christina fieri praecipitur.

C. V. ¶ Presbyter idem est qui Episcopus, ac sola consuetudine praesunt Episcopi Presbyteri.

Item Hieronymus ad caput primum epistolae ad Titum, ad ea verba [et constituitur].

¶ Lim b idem e erat Presbyter, qui & Episcopus. Et antequam diaboli instinctu studia in religione fierent, & diceretur in populis [Ego a sum Pauli, ego Apollo, ego autem Cepha.] communi Presbyterorum consilio ecclesiae gubernabantur. Postquam vero unumquisque eos, quos baptizaverat, suos putabat esse, non Christi, in toto orbe decretum est, ut unus de Presbyteris electus superponeretur ceteris, ad quem omnis ecclesiae cura pertineret, & schismaticum femina tollerentur. Et paulo post. ¶ Sicut ergo Presbyteri sciunt se ex ecclesiae consuetudine ei, qui sibi praepositus fuerit, esse subiectos, ita Episcopi noverint se magis consuetudine, quam dispensationis f. Dominica veritate Presbyteris esse majores, & in commune debere ecclesiam regere.

C. VI. ¶ Coram Episcopo, Presbyteris docere licet. g. Idem ad h. Rusticum Narbonensem Episcopum de septem gradibus ecclesiae.

¶ Cetero ego i dico, praesentibus Episcopis suis, atque assistantibus in altari Presbyteros posse sacramenta consecrare. ¶ infra. ¶ Sed quia scriptum est & Presbyteri duplici honore honorentur, maxime qui laborant in verbo Domini,] praedicare eos decet, utile est benedicere, congruum confirmare, convenit reddere communionem, necesse est visitare infimos, orare pro invalidis.

a De cons. dist. 4. presbyteri. Burd. l. 9. c. 76. l. 100 p. 1. c. 170. Pann. l. 1. c. 101. b Ansl. 7. c. 127. Poly. l. 1. c. 113. c Idem ergo est Presbyter. orig. d 1. Cor. 1. e supponeretur. orig. f dist. post. orig. g al. non licet. h inter opera Hier. to. 4. vel. 3. i Ansl. 7. c. 121. k 1. Tim. 3.

dis, atque omnia Dei sacramenta complere. ¶ infra. ¶ Nemo hinc Episcoporum invidia diabolice tentationis inflatus, irascatur in templo, si Presbyteri interdum, exhortentur plebem, si in ecclesiis praedicent, si plebibus, ut scriptum est, benedicant. Etenim abluenti mihista, sic dicam: qui non vult Presbyteros facere quae jubentur a Deo, dicat, quis major est Christo? aut quid corpori eius, aut sanguini poterit anteponi? Si Presbyter Christum consecrat, cum in altario Dei sacramenta benedicit, benedicere populo non debet, qui Christum etiam meruit consecrare? ¶ paulo post. ¶ Circa 2. laicos, ac mulieres, jubentibus vobis, o iustissimi sacerdotes, Presbyter Dei benedictionis perdit officium, & mittit linguae opus, non habet confidentiam praedicandi, truncatus est omni parte virtutum, solum Presbyteri nomen habet, plenitudinem ac perfectionem, quae consecrationi eius competit, non retentat. ¶ Quia hic rogo, o sacerdotes, honor vester est, ut damnum gibba inferatis? Quoniam cum pastoribus per potentiam vestram auferatur Deo digna diligentia, contagium quoddam, & calamitas crescit in gregibus: ac Domini c. p. trimonii dama conquiritis, dum b soli vultis in ecclesia potentari. ¶ paulo inter. ¶ Presbyteri ab initio, ut legimus, negotiorum iudices esse mandati sunt, Presbyteri interesse sacerdotum concilio: e quoniam & ipsi Presbyteri ut legimus, Episcopi nunciantur, secundum quod scriptum est ad 4. Episcopum [Noli d. negligere gratiam, quae data est tibi per impositionem manuum Presbyteri] & alibi e ad majores natu [Qui vult possit Episcopos regere ecclesiam Dei.] ¶ infra. ¶ Sed oderunt hoc sacerdotes superbi in Presbyteris nomen, qui nolunt esse hoc, quod Christus, qui discipulum pedes lavit, f qui baptizatus g est a Ioanne, licet proclamaret, rogandum se Ioannes a Domino proclamaret. Proprie haec scribo, ut si prateriti temporis error non potest iam revocari, vel ad praesens in ecclesiis servetur humilia, ut Presbyteri hoc in ecclesiis suis faciant, quod Romani sive quod in oriente, quod in Italia, quod in Creta, quod in Cyprio, quod in Africa, quod in Illyria, quod in Hispania, quod in Britannia, quod etiam ex parte per Gallias, quod in omnibus locis, ubi humilitas perseverat, quod in caelis sit (quod majus est) ubi scilicet angelorum b leges esse depositas.

¶ Ecce ego] Principium huius capiti longi aliter legitur in libello de septem gradibus, & additur negatio, Nec ego dico praesentibus Episcopis, atque assistantibus altari, Presbyteros posse sacramenta consecrare: sed si forte vultis egerit, ut venientes ad ecclesiam sacerdotes eadem horis, quibus aut oblatio parata non sit, aut non possit offerri, non debere Episcopum repudiare Eucharistiam Presbyterorum, &c.

¶ Circa laicos] In libello sic legitur, tamen credendum est summi sacerdotis iudicio, & hoc faciendum, quod iussit circa laicos & mulieres. Jubentibus vobis iustissime sacerdotibus, non recte Presbyter Dei, benedictionis, &c.

¶ Ac Domini] Ibidem est, ac Deo nostro non trimonii sui dama conquiritis, dum soli vultis in ecclesia potentari?

¶ Ad Episcopum] Haec loca longi plenior est oratio in libello, & pro hac auctoritate Apostoli ad Timotheum, multa alia referuntur.

C. VII. ¶ Episcopi & clerici invicem sibi honorem adhibeant.

Item ad Nepotianum epist. secunda.

¶ Sta i subiectus Pontifici tuo, & quasi animae parentem suscipe. ¶ paulo post. ¶ Sed Episcopi sacerdotibus

a gregibus, vera lectio. b 2. Tim. 3. c consilium. orig. d 1. Tim. 4. e Ab. 20. f Ioan. 13. g Matth. 23. h verbum. orig. i Ansl. 7. c. 121.

